

เร่งแนะเกษตรกร 16 จว. 'ลดเผา-ลดฝุ่น'

● ยุพิน พงษ์กอก กรุงเทพธุรกิจ

แม้สถานการณ์ฝุ่นควันในหลายพื้นที่ จะเริ่มคลี่คลายแล้ว แต่ก็ยังเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศตามธรรมชาติและฤดูกาล เท่ากับว่าปัญหานี้สามารถกลับมาได้อีกอย่างแน่นอน ปัญหาฝุ่นควันมาจากหลายสาเหตุและหลายภาคส่วนภาคการเกษตรก็เป็นอีกต้นเหตุหนึ่งของปัญหานี้

กฤษฎา บุญราช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยถึงนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นควันว่า ตั้งแต่ปี 2558 กระทรวงฯ ได้เน้นการสร้างแรงจูงใจไม่ให้เกิดการเผาซากพืชที่ทำการเกษตร ซึ่งนโยบายดังกล่าวยังดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผ่านการประสานงานกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันทำให้ปัญหาฝุ่นควันจากภาคการเกษตรลดลงไปมากแต่ก็ยังมีอีกหลายพื้นที่ที่ต้องเร่งให้ความรู้เพื่อลดปัญหานี้ให้หมด

ในส่วนของการกระทรวงเกษตรฯ ได้หาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธี "ผลาญ 3 ผลาญ 4" คือ การไถกลบด้วยจอบหรือรถไถในกรณีที่เกษตรกรปลูกข้าวโพด ซึ่งเดิมเมื่อเก็บฝักข้าวโพดเสร็จก็จะนำไปเผาเพื่อเตรียมทำพืชฤดูใหม่ แต่ปัจจุบันพบว่าเมื่อเก็บข้าวโพดเสร็จจะมีการไถกลบ แล้วโปรยสารอีเอ็มเพื่อย่อยสลายภายใน 15 วันหรือ 1 เดือน ทำให้ดินกลายเป็นปุ๋ย ขณะนี้วิธีดังกล่าวได้รับความนิยมมากขึ้นเพราะวิธีเผาไหม้ทำให้ดินเสียหาย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทยจะเร่งสร้างความเข้าใจให้กับเกษตรกรเพื่อให้หันมาลดการเผาให้มากขึ้น ดังนั้นในปี 2559-2561 มีค่าความร้อนของอากาศที่เกิดจากการเผาของซากพืชวัชพืช น้อยหรือแทบไม่มีเลย

ดาเรศร์ กิตติโยภาส รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร รวมถึงสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา ให้สามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในชุมชนของตนเองให้มีความรู้พื้นฐานเพื่อการหยุดเผา และสามารถนำเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ทดแทนการเผาได้

นอกจากการเผาในพื้นที่เกษตรจะกระทบต่อสุขภาพอนามัยของเกษตรกรประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยังทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควร

ดังนั้น จึงควรตระหนักและหันมาใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา เช่น การใช้เครื่องสับเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อใช้เป็นวัสดุคลุมหน้าดิน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน การไถกลบตอซัง การจัดเก็บเศษวัสดุฟางข้าวมาเพาะเห็ดฟาง การอัดฟางก้อน การหมักฟางเป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น

สำหรับปี 2562 มุ่งถ่ายทอดความรู้พัฒนาศักยภาพ และสร้างเกษตรกร-ชุมชนต้นแบบที่มีการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และพื้นที่ส่งเสริม

การเกษตรแปลงใหญ่ เป็นจุดเรียนรู้ขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ซึ่งพบว่ายังมีอีก 16 จังหวัด ที่พบว่ามีปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรสูง ได้แก่ กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครนายก นครพนม นครราชสีมา นครสวรรค์ บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี พิจิตร เพชรบูรณ์ ร้อยเอ็ด ลพบุรี สกลนคร และอุดรธานี

เป้าหมาย 16 จังหวัด เป็นส่วนของการขยายเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบปลอด

การเผา 120 ตำบลใน 10 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ น่าน เชียงราย ตาก ลำปาง พะเยาแพร่ เชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน และอุดรธานี

สำหรับแนวทางดำเนินการต่อเนื่องคือการสร้างเครือข่ายกลุ่มใหม่เพิ่มขึ้นในจังหวัดดังกล่าว เพื่อร่วมผลักดันให้เกษตรกรในชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การทำการเกษตรปลอดการเผา ตามตัวอย่างชุมชนต้นแบบปลอดการเผาในพื้นที่การเกษตร จ.น่าน 2 ชุมชน คือ ชุมชนทุ่งศรีทอง อ.เวียงสา ที่ลดการเผาด้วยการทำปุ๋ยหมัก ไถกลบตอซัง และเก็บเศษวัสดุฟางข้าว และ ต.ผาลัง อ.เมือง ที่ลดการเผาด้วยการทำปุ๋ยหมักและเพาะเห็ดฟางจากเศษฟางข้าวกว่า 57 ตันต่อปี ลดการเผาฟางข้าวได้กว่า 72 ไร่ มีสมาชิก 43 ราย สามารถผลิตเห็ดฟางได้ 600 กิโลกรัมต่อเดือน จำหน่ายในพื้นที่ 80 บาทต่อกิโลกรัม สร้างรายได้ 48 หมื่นบาทต่อเดือน